

Zaaknr. : 15.ZK01699

Kenmerk : 12IT024803

Barcode :

Projectplan zomerkade langs het Hollands Diep tussen Willemstad en Noordschans

Waterschap Brabantse Delta
Behoort bij besluit nr. 15IT016507
d.d. 14 oktober 2015
Het algemeen bestuur mij bekend,
de 1^e loco-dijkgraaf

Inhoudsopgave

1.	INLEIDING.....	3
2.	PLANGEBIED EN DE HUIDIGE SITUATIE	3
3.	WATERSTAATSWERKEN.....	6
4.	OVERIGE UITVOERINGSASPECTEN	8
5.	WET- EN REGELGEVING EN BELEID	9
	5.1. WATERSTAATSKUNDIGE WET- EN REGELGEVING EN BELEID.....	9
	5.2. OVERIGE WET- EN REGELGEVING EN BELEID	11
6.	UITVOERING	12
7.	RECHTSBESCHERMING	14

1. Inleiding

Dit document is een projectplan in de zin van artikel 5.4 van de Waterwet. Een projectplan is een juridisch document waarmee de waterbeheerder een waterstaatswerk (zoals een waterkering) kan aanleggen of wijzigingen. In dit geval heeft het projectplan betrekking op het aanwijzen van een zomerkade langs het Hollands Diep tussen Willemstad en Klundert, gelegen in de gemeente Moerdijk, als waterkering. Dat voor het aanwijzen van de zomerkade als waterkering een projectplan wordt opgesteld houdt verband met het feit dat de zomerkade fysiek reeds aanwezig is, maar tot op heden niet als waterstaatswerk is aangewezen. Daardoor is de zomerkade ook nog niet in een legger opgenomen waardoor de ge- en verboden van de Keur van het waterschap nog niet van toepassing zijn. De aanwijzing van de status 'waterstaatswerk' aan de zomerkade vindt plaats middels het vaststellen van een projectplan. Deze status toekenning biedt de vereiste rechtsbescherming voor belanghebbenden.

2. Plangebied en de huidige situatie

Langs het Hollands Diep ligt een primaire waterkering die West-Brabant beschermt tegen hoogwater op het Hollands Diep. Tussen Willemstad en Klundert ligt tussen de primaire kering en het Hollands Diep een uiterwaard (gorzen). Deze varieert in breedte, maar is gemiddeld 300 tot 400 meter breed. Hemelsbreed is het gebied ongeveer 5,8 kilometer lang. In de uiterwaard ligt in de huidige situatie een grondlichaam dat feitelijk functioneert als een zomerkade. Hieronder is een overzichtskaartje opgenomen van het gebied. De uiterwaarden kennen op dit moment een extensief gebruik. Het gebied is in eigendom en beheer bij een terreinbeheerder (Staatsbosbeheer) en is een foerageergebied voor vogels.

Figuur 1. Topografische ligging zomerkade

De primaire kering is aangewezen op grond van de Waterwet (artikel 1.3) als primaire kering categorie a en behoort tot dijkkring 34. Op de bovenstaande topografische kaart is deze met een rode lijn gemarkeerd en topografisch aangeduid als Oostdijk en Buitendijk West. Deze primaire waterkering is al sinds lange tijd in beheer bij het waterschap. Voor de uiterwaard geldt dat met de komst van de Waterwet de beheergrenzen tussen het rijkswater Hollands Diep en het regionale watersysteem is veranderd. Voorheen viel het beheer van de uiterwaarden onder het beheer van het rijk, met de Waterwet is dit ten dele onder de bevoegdheid

van het waterschap komen te vallen. Daardoor is ook het grondlichaam dat op dit moment reeds als zomerkade functioneert onder de bevoegdheid van het waterschap komen te vallen.

De functie van de zomerkade is tweeledig:

1. De zomerkade beschermt de uiterwaard tegen te frequent overstromen.
2. De zomerkade beschermt de achterliggende primaire kering tegen de inwerking van golven bij storm.

De eerste functie is voor de aanwijzing als waterstaatswerk niet van doorslaggevend belang. Het achterliggende gebied heeft geen economische functie die tegen hoogwater beschermd moet worden. De natuurlijke dynamiek van een uiterwaard past prima bij het huidige gebruik als natuurgebied.

Figuur 2. Luchtfoto omgeving zomerkade (datum: mei/juni 2006)

De tweede functie is hier wel van doorslaggevend belang. De primaire waterkering heeft tot functie om West-Brabant te beschermen tegen hoogwater op het Hollands Diep en moet daarom bestand zijn tegen de inwerking van wind en golven op de waterkering bij hoogwater. Hoe breder het water, hoe meer wind golven veroorzaakt die op de kering inwerken en deze kunnen doen bezwijken. Een zomerkade werkt in dergelijke situaties als een soort golfbreker die de primaire kering beschermt tegen al te hevige inwerking van golven bij storm en hoogwater. Zonder een golfbreker zou de primaire kering hoger moeten worden gemaakt om te voldoen aan de wettelijk gestelde veiligheidsnormen.

Op grond van de Waterwet (zie oa artikel 2.12) moet de waterbeheerder iedere 6 jaar de primaire waterkeringen toetsen op veiligheid aan de hand van door de rijksoverheid vastgestelde richtlijnen. Bij die toets mogen alleen voorzieningen worden meegenomen die wettelijk beschermd worden. Het probleem is dat de zomerkade die wettelijke bescherming op dit moment niet heeft. De zomerkade is namelijk nog niet aangewezen als 'waterstaatswerk', zij staat daardoor ook nog niet op de legger, en daarom wordt zij nog niet beschermd door de ge- en verboden uit de Keur van het waterschap.

De reden waarom de zomerkade nog niet als waterstaatswerk is aangemerkt is dat in tegenstelling tot de waterschappen, het Rijk voor de komst eind 2009 van de Waterwet voor het beheer van rijkswateren en rijkswaterstaatswerken geen leggerplicht kende. Er is daardoor geen bestaande legger of anderszins eenduidig te raadplegen register waarin de zomerkade als waterstaatswerk is aangeduid.

De zomerkade was in het verleden altijd in beheer bij Rijkswaterstaat, de algehele indruk was daarom ook dat de zomerkade onder het beheer van Rijkswaterstaat viel. Tijdens het proces om een legger voor de zomerkade op te stellen zijn Rijkswaterstaat en waterschap Brabantse Delta tot het inzicht gekomen dat de zomerkade wel degelijk onder de verantwoordelijkheid van het waterschap valt. De oorzaak daarvan is dat de zomerkade van belang is voor de stabiliteit van de achterliggende primaire kering, welke in beheer is bij

het waterschap. Nadat deze conclusie is getrokken heeft waterschap Brabantse Delta de taak van Rijkswaterstaat overgenomen om voor de zomerkade langs het Hollands Diep tussen Willemstad en Noordschans een legger op te stellen.

Alvorens een legger opgesteld kan worden dient de zomerkade de status van waterkering te vergaren, de aanleiding om voorliggend projectplan op te stellen.

Om aan deze onduidelijke en ongewenste situatie een einde te maken, en om de bescherming van de zomerkade te waarborgen, wordt de zomerkade in dit projectplan aangemerkt als waterstaatswerk. De zomerkade kent ook alle kenmerken van een waterstaatswerk (zie daarvoor de volgende paragraaf).

Gevolg hiervan is dat de zomerkade vanaf de vaststelling van dit projectplan voortaan wel meegenomen kan worden in de veiligheidstoetsing. En dat is terecht, omdat de instandhouding van de zomerkade in de toekomst wel gewaarborgd is.

Het is van belang op te merken dat het Hollands Diep een Vogelrichtlijngebied (Natura 2000) is en daarom onder de bescherming valt van de Natuurbeschermingswet 1998. Elders in dit projectplan zal dan ook een beoordeling gemaakt worden van de mogelijke significante effecten op het Natura-2000-gebied.

3. Waterstaatswerken

Waterkeringen zijn als volgt onderverdeeld in categorieën:

- Primaire keringen (zie Waterwet):
 - Primaire kering categorie a;
 - Primaire kering categorie c.
- Regionale keringen (zie provinciale verordening):
 - Regionale keringen langs regionale rivieren;
 - Compartimenteringskeringen;
 - Boezemkaden.
- Overige keringen (zie legger waterschap):
 - Voorliggende keringen;
 - Overloopkaden;
 - Zomerkaden;
 - Kaden.

De zomerkade langs het Hollands Diep tussen Willemstad en Noordschans, wordt aangemerkt als type 'Voorliggende kering' en valt derhalve onder de categorie Overige keringen.

Een waterkering wordt in de legger gekenmerkt door kaarten waarop de ligging van de kering en de bijbehorende zoneringen zijn aangegeven, aangevuld met gegevens die de vorm, afmeting en constructie van de waterkering duiden, oftewel het profiel.

Het profiel van een waterkering wordt normaal gesproken bepaald aan de hand van een ontwerp, waarbij de minimale maten berekend worden. In dit geval wordt het al aanwezige profiel vastgelegd. Deze beschrijving bestaat uit het vastleggen van de bestaande:

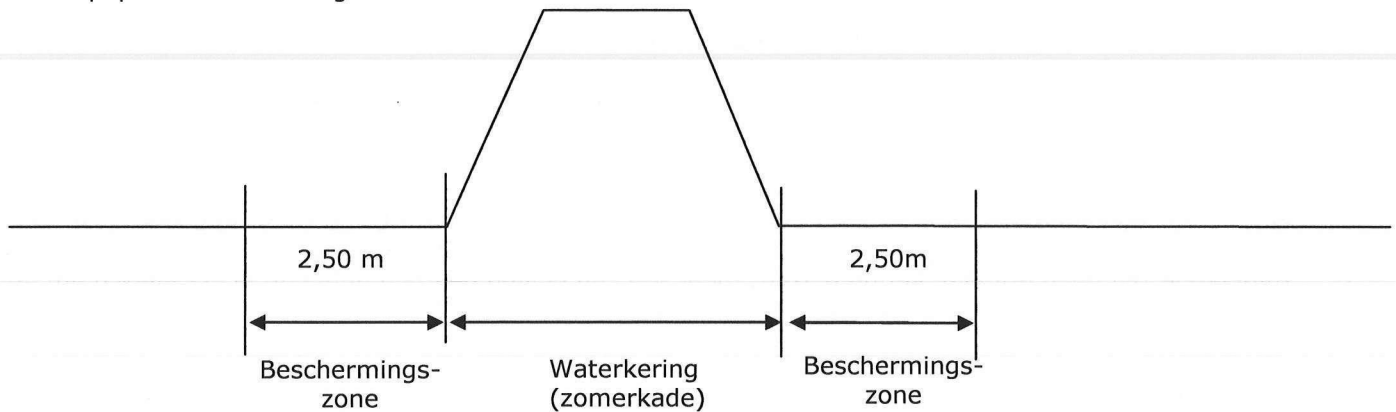
- Hoogte [m NAP]
- Kruinbreedte [m]
- Taludhellingen [-]

Om het huidige profiel vast te leggen is gebruik gemaakt van de meeste recente digitale gegevens uit het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN-2). Op basis daarvan zijn representatieve profielen gegenereerd die voor een gegeven strekking van een dijkvak een weergave is van het profiel dat aanwezig is en dus in stand moet blijven. Op deze wijze is een nauwkeurige bepaling van de ligging en afmetingen van de kering verkregen, zonder dat zeer lokale detailvariaties of meetonnauwkeurigheden tot uitdrukking komen in de leggerprofielen. Bij het bepalen van de grenzen tussen de dijkvakken is gelet op de lengte van het dijkvak, de oriëntatie van de kering en in hoeverre de kering in het dijkvak homogeen van profiel is.

Direct naast waterkeringen wordt een beschermingszone gedefinieerd zoals bedoeld in artikel 1.1 van de Waterwet. Zoals de naam aangeeft, heeft deze tot doel het beschermen van de waterkering tegen ingrepen die de stabiliteit van de waterkering kunnen aantasten, zoals explosiegevaarlijke inrichtingen of ontgravingen. Door afslag van grond in de nabijheid van een waterkering kan immers de ondergrond van de waterkering onstabiel worden. Voor de afmeting van de beschermingszone is aansluiting gezocht bij wat in soortgelijke gevallen gebruikelijk is bij de leggers die eerder zijn vastgesteld en wat in voorgaande keuren gebruikelijk was. Voor de beschermingszone wordt uitgegaan van een breedte van 2,5 m ten opzicht van de binnen- en buitenteen van de zomerkade.

In de onderstaande figuur is het bovenstaande grafisch weergegeven.

Principeprofiel waterkering:

De legger bevat ook zogeheten ondersteunende kunstwerken. Dat zijn kunstwerken die deel uitmaken van de waterkering die ofwel zelf ook waterkerend zijn, ofwel de waterkerendheid van de waterkering kunnen beïnvloeden, zoals een afsluitmiddel op een duiker die een waterkering kruist. In dit geval zijn er geen ondersteunende kunstwerken aanwezig.

Een legger voor waterkeringen kent gewoonlijk ook een profiel van vrije ruimte. Dat is een reservering voor een toekomstige verbetering van waterkeringen, want normaal gesproken dienen waterkeringen periodiek verhoogd en verbreed te worden om stijgingen van waterstanden en/of het inklinken van de kering en de ondergrond op te vangen. Het profiel van vrije ruimte dient ertoe om ruimte naast en boven de kering vrij te houden van permanente obstakels die een toekomstige verbetering van de waterkering onmogelijk maken of anderszins belemmeren. Aangezien de categorie Overige keringen, waar deze zomerkade onder valt, geen norm hebben en in de toekomst dus niet verhoogd hoeven te worden, is het niet nodig deze keringen op termijn te gaan verhogen en daarvoor een ruimtereservering in stand te houden. Dit neemt niet weg dat op enig moment in de toekomst aanpassingen aan de zomerkade, in samenhang met verbeteringen aan de primaire kering, toch aan de orde kunnen komen.

Gelet op de functie van het gebied waarbij geen bouwwerken op of bij de zomerkade verwacht hoeven worden, en het gegeven dat een eventuele verhoging van de zomerkade dermate onwaarschijnlijk is, wordt er geen profiel van vrije ruimte aangewezen in de legger.

De legger wijst ook onderhoudsplichtigen aan. Van oudsher wordt de kade onderhouden door Rijkswaterstaat. Conform de gebruikelijke regels voor onderhoudsplichten bij kades wordt daarom het dagelijks onderhoud van de kade (zoals bedoeld in de keur) toegewezen aan de perceeleigenaar, en het buitengewoon of bijzonder onderhoud aan het waterschap. Rijkswaterstaat heeft aangegeven dat zij in de toekomst de kade zullen blijven onderhouden.

Normaal gesproken zou in een projectplan als deze ook een paragraaf opgenomen worden waarin de uit te voeren werkzaamheden in enige detail worden beschreven. In dit geval zijn er geen werkzaamheden nodig, omdat het grondlichaam dat als waterstaatswerk aangewezen wordt al fysiek aanwezig is en geen aanpassing behoeft.

4. Overige uitvoeringsaspecten

Ter realisatie van dit projectplan zijn nog twee aspecten relevant voor de realisatie:

1. Aanpassing van de legger
2. Afstemming met de gemeente en de provincie

Wat betreft de aanpassing van de legger geldt dat de zomerkade na aanwijzing wordt opgenomen in de legger. Hiervoor wordt de legger voor de primaire kering (dijkring 34 categorie a) partieel herzien. Hoewel de zomerkade zelf geen primaire kering betreft, maar wel zijn belang daaraan ontleent, is het logisch om de zomerkade bij de eerstvolgende herziening van de legger dijkringgebied 34 categorie A aan laatstgenoemde legger te koppelen.

Ten aanzien van de zomerkade an sich heeft de gemeente alleen een planologische betrokkenheid. De betrokkenheid van de gemeente is wel omvangrijker als de primaire kering en een mogelijk dijkverzwaringstraject daarvan ook in beschouwing genomen wordt. Niet alleen planologisch, maar bijvoorbeeld ook als wegbeheerder.

Ten slotte is ook afstemming met de provincie wenselijk in hun rol als toezichthouder op de waterschappen, met name in de toetsing op veiligheid van primaire waterkeringen op grond van de Waterwet. Voor sommige projectplannen geldt een verplichte afstemming met de provincie, namelijk projectplannen zoals bedoeld in artikel 5.5. van de Waterwet. Dat zijn projectplannen met betrekking tot aanleg, verlegging of versterking van primaire waterkeringen of gevallen die in de provinciale verordening zijn aangewezen. Van een dergelijk geval is hier geen sprake, zodat afstemming op dit punt niet verplicht is, maar uiteraard niet is uitgesloten.

5. Wet- en regelgeving en beleid

In de voorgaande hoofdstukken is al het nodige gezegd over wet- en regelgeving. In dit hoofdstuk wordt wat meer in detail ingegaan op de wet- en regelgeving, waaronder de relatie tussen het projectplan en de legger. Voor het overzicht worden eerst de waterstaatskundige wetten uiteengezet, gevolgd door de overige wet- en regelgeving.

5.1. Waterstaatskundige wet- en regelgeving en beleid

Waterwet

Het belangrijkste wettelijk kader is de Waterwet. Om te beginnen legt de Waterwet de doelstellingen voor het waterbeheer vast in artikel 2.1 Waterwet. Lid 1 luidt als volgt:

De toepassing van deze wet is gericht op:

- a. voorkoming en waar nodig beperking van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met*
- b. bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en*
- c. vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen.*

Vervolgens legt de Waterwet niet alleen voor de primaire keringen de dijkringen (artikel 1.3) vast met bijbehorende veiligheidsnormen en de verplichting voor de waterbeheerder deze periodiek te toetsen (artikel 2.12), maar aan de Waterwet zijn tevens nadere regels verbonden via het Waterbesluit, de Waterregeling en andere ministeriële regelingen. Deze nadere regels betreffen onder meer de afbakening van de beheergrenzen tussen het Rijk en de regionale waterbeheerder en nadere voorschriften en technische leidraden voor het ontwerpen en toetsen van primaire waterkeringen. Door de aangepaste beheergrenzen is de bevoegdheid ten aanzien van de zomerkade langs het Hollands Diep tussen Willemstad en Noordschans naar het waterschap overgegaan. De beheergrens tussen het rijkswater Hollands Diep en het waterschap is aan de buitendijkse zijde van de zomerkade komen te liggen, waarmee de zomerkade juist binnen het beheersgebied van het waterschap is komen te liggen en daarmee tot de bevoegdheid van het waterschap is gaan behoren.

Wat betreft de legger is in artikel 5.1 van de Waterwet bepaald dat het waterschap zorg draagt voor de vaststelling van een legger, waarin is omschreven waaraan waterstaatswerken naar ligging, vorm, afmeting en constructie moeten voldoen. De Waterwet vermeldt de basisgegevens die van de legger deel uitmaken. De ligging van de waterstaatswerken en de daaraan grenzende beschermingszones en de profielen van vrije ruimte worden aangegeven op overzichtskaarten.

Waterschapswet

Waar de Waterwet gaat over de uitvoering van het waterbeheer, regelt de Waterschapswet het reilen en zeilen van het instituut 'waterschap'. Er is één onderdeel in dit verband van belang, en dat is artikel 78. Dit artikel bepaalt dat in de legger niet alleen ligging, vorm, afmeting en constructie van waterstaatswerken dient te staan, maar dat in de legger tevens de onderhoudsplichtigen of onderhoudsverplichtingen worden aangewezen. Waterschap Brabantse Delta combineert beide 'soorten' leggers in één document.

Verordening water Noord-Brabant

Op grond van de Waterwet stelt de provincie per provinciale verordening nadere regels voor de waterbeheerder. In dit verband zijn vooral de nadere regels voor de inhoud van de legger relevant. De Waterwet blijft wat betreft de inhoud van de legger op hoofdlijnen en verplicht het waterschap de vorm, afmeting en constructie van waterstaatswerken in de legger op te nemen. De provinciale verordening formuleert enkele aanvullende vormvereisten.

In artikel 5.9 stelt de provinciale verordening nog nadere regels over de afstemming met betrekking tot een projectplan zoals bedoeld in artikel 5.5 van de Waterwet. Dat betreffen specifieke projectplannen met betrekking tot aanleg, verlegging of versterking van primaire waterkeringen of gevallen die in de provinciale verordening zijn aangewezen. Van een dergelijk geval is hier echter geen sprake.

Keur waterschap Brabantse Delta

De keur is voor het tot stand komen van het projectplan niet direct relevant, maar wel voor het toekomstige beheer. De keur bevat immers geboden en verboden die de zomerkade beschermen nadat deze in de legger is opgenomen. Tevens geeft de keur aan wat de onderhoudsplichten die in de legger zijn toegewezen, daadwerkelijk inhouden.

Beleidsregel 'Hoogtecriteria waterkeringen'

Voor waterkeringen hanteert het waterschap normen voor het bepalen van de minimaal benodigde kruinhoogte (waterkerende hoogte), voor zover dit niet al gebeurd is op grond van regelgeving van Rijk of provincie. Deze beleidsregel geldt als kader voor nieuwe ontwerpen, vergunningverlening, en de verankering in de legger. Voor de zomerkade geldt dat deze op grond van het huidige beleid de status krijgt van 'voorliggende kering'. Deze heeft geen specifieke norm of een berekende minimale hoogte, maar moet alleen maar conform het bestaande profiel in stand gehouden worden. Dit wordt dan ook op die manier in de legger vastgelegd.

In de beleidsregel hoogtecriteria is tevens uitgewerkt hoe waterkeringen naar functie in categorieën worden onderverdeeld. Dit volgt uiteraard voor primaire en regionale waterkeringen uit landelijke of provinciale wet- en regelgeving, maar voor overige waterkeringen is dat beleid van het waterschap zelf, zij het dat dit is afgestemd op wat onder waterschappen gebruikelijk is. Gezien de functie van de zomerkade (beschermen van de achterliggende primaire kering), wordt de zomerkade aangemerkt als een overige waterkering van het type voorliggende waterkering.

Actualisatie leggers

Het waterschap heeft geen specifieke beleidsregel vastgesteld waarin exact bepaald is wat de uitgangspunten voor een legger zijn. In plaats daarvan hanteert het waterschap enkele modellen die in overeenstemming zijn met de eisen uit de Waterwet en provinciale verordening. Doordat steeds dezelfde modellen gebruikt worden, ontstaat toch een eenduidige handelswijze. Voor de onderhoudsverplichtingen geldt dat deze in beginsel overeenkomen met de algemene regels die voor de Waterwet van kracht waren, hiervan wordt alleen afgeweken indien dat noodzakelijk blijkt. Voor de omvang van de beschermingszones bij waterkeringen wordt ook zoveel mogelijk aangesloten bij wat voorheen gebruikelijk was. In de praktijk wordt daar wel vaker van afgeweken, met name bij de regionale waterkeringen, doordat met de komst van de Waterwet de nieuwe normen zijn vastgesteld en uit nieuwe technische berekeningen afwijken noodzakelijk blijkt. Bij overige waterkeringen waaronder voorliggende keringen zoals deze zomerkade, is deze noodzaak tot afwijken veelal afwezig. Dit betekent concreet dat het huidige aanwezige en ingemeten profiel in de legger wordt opgenomen als leggerprofiel en dat de onderhoudsplicht voor het dagelijkse onderhoud, zoals bedoeld in de keur, bij de perceeleigenaar komt te liggen. Het buitengewoon onderhoud, voor zover daar sprake van is, berust bij het waterschap.

Waterbeheerplan 2010-2015

In het waterbeheerplan heeft het waterschap de beleidsspeerpunten voor het waterbeheer door het waterschap tot en met 2015 vastgelegd. Uiteraard ontbreken de waterkeringen daarbij niet. Speerpunten zijn het waarborgen van de veiligheid van de waterkeringen door deze op orde te houden en daar waar ze dat niet blijken te zijn, zo efficiënt mogelijk op orde te brengen. Voor de primaire keringen ligt daarbij het accent op het goed uitvoeren van de toetsing op veiligheid om toekomstige maatregelen in beeld te brengen en het uiterlijk in 2011 op orde brengen van de leggers en het beheerregister. Dit projectplan past in dit beleid. De aanleiding is immers gelegen in de toetsing op veiligheid en het streven is het waterstaatswerk na aanwijzing meteen in de legger te verankeren. Daarnaast is de huidige aanpak een efficiënte manier om de veiligheid van de primaire kering in de komende jaren (beter) te garanderen.

Relatie tussen het projectplan en de legger

De relatie tussen het projectplan en de legger verdient nog nadere toelichting. Gezien de aard van de legger en de mate van detail kan het de vraag oproepen "waarom wordt eerst een projectplan opgesteld terwijl er feitelijk geen werken uitgevoerd worden?". Artikel 5.1 lid 1 van de Waterwet bepaalt: "De beheerder draagt zorg voor de vaststelling van een legger, waarin is omschreven waaraan waterstaatswerken naar ligging, vorm, afmeting en constructie moeten voldoen. (...)". Dit betekent dat de legger gaat over objecten die al de status 'waterstaatswerk' hebben. Voor de aanleg of verbetering van een waterstaatswerk door de waterbeheerder is het instrument van het projectplan (artikel 5.4 lid 1) ingesteld. Dit is niet anders dan de gebruikelijke werkwijze van vóór de komst van de Waterwet, waarbij er eerst een besluit tot aanleg of verbetering van een waterstaatswerk (artikel 12 Waterstaatswet 1900) werd genomen en pas daarna de legger werd aangepast. Beide besluiten (projectplan en legger) zijn natuurlijk wel nauw met elkaar verbonden en de procedures kunnen qua planning wel nagenoeg gelijktijdig doorlopen worden met vaststelling van de legger als sluitstuk.

KRW oevers en uiterwaarden West Willemstad-Tonnekreek

Sinds het jaar 2000 is de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) van kracht. Deze richtlijn legt de ecologische waterkwaliteitsdoelen vast, waaraan alle Europese wateren op termijn moeten voldoen. De inhoudelijke doelstelling van het project 'Willemstad-Tonnekreek' is het bijdragen aan het behalen van de ecologische waterkwaliteitsdoelen van de Kaderrichtlijn Water voor het waterlichaam Haringvliet-oost, Hollands Diep

(KRW-type R8, zoet getijdenwater), door middel van de realisatie van de maatregelen die in het Beheerplan Rijkswateren (BPRW) 2010-2015 zijn genoemd. Voor Willemstad-Tonnekreek houdt dit concreet de realisatie in van in totaal 2,64 km natuurvriendelijke (voor)oever voor 2015, die verdeeld wordt over Blanken Slikken en Willemstad-Tonnekreek, en het verlagen van de uiterwaard in de vorm van intergetijdengebied met getijdenkreken met een oppervlak van 20 ha.

In 2011 is de planvorming afgerond, de uitvoering is uiterlijk in 2015 gereed.

5.2. Overige wet- en regelgeving en beleid

Natuurbeschermingswet

Het Hollands Diep is een Vogelrichtlijngebied en is daarom op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 aangemerkt als Natura-2000-gebied. Het Rijk is bevoegd gezag. De aanwijzing als Natura-2000-gebied is definitief, het beheerplan voor de Deltawateren (waar het Hollands Diep deel van uitmaakt) is nog in ontwikkeling.

6. Uitvoering

Financiële haalbaarheid

Bij dit projectplan zijn drie soorten kosten aan de orde:

1. Projectkosten
2. Uitvoeringskosten
3. Schadevergoedingen

De projectkosten zijn interne kosten van het waterschap voor het voorbereiden en doorlopen van de procedures van het projectplan en de leggerherziening. Deze kosten betreffen ambtenarenuren en de kosten van bekendmakingen, welke beide uit de normale exploitatiebegroting van het waterschap bekostigd worden. Voor dit projectplan zijn deze kosten niet erg relevant.

Aangezien er geen fysieke werkzaamheden worden uitgevoerd, zijn er geen verdere uitvoeringskosten.

Wat betreft de schadevergoeding geldt dat de mogelijkheid dat het projectplan mogelijk schade tot gevolg kan hebben die op grond van artikel 7.14 e.v. van de Waterwet voor vergoeding in aanmerking komt, niet kan worden uitgesloten. Doordat de status van de zomerkade expliciet wordt bepaald en de zomerkade als voorliggende kering in de legger wordt opgenomen, wordt de keur van kracht op de zomerkade. Dit brengt beperkingen en verplichtingen met zich mee voor de perceeleigenaar. Anderzijds wordt de zomerkade al langer impliciet door voormalig beheerder Rijkswaterstaat als beheerobject benaderd, verandert er in het veld niets, en omvat de onderhoudsplicht niet meer dan het in stand houden van het bestaande profiel van de zomerkade (geen achteruitgang). Gelet op deze omstandigheden wordt geen schade die voor een vergoeding op grond van artikel 7.14 e.v. van de Waterwet voor vergoeding in aanmerking komt voorzien.

Planologische inpassing

Het vigerende bestemmingsplan ter plaatse is het bestemmingsplan 'Buitengebied Moerdijk 1e herziening', vastgesteld op 18 december 2008. De zomerkade is ten dele bestemd als 'natuurdoeleinden' en ten dele als 'water'. Deze bestemmingen staan het aanwijzen van de zomerkade als waterstaatswerk niet in de weg en aanpassing van het bestemmingsplan is niet direct nodig. Het is wel logisch om bij een eerstvolgende bestemmingsplan herziening de zomerkade in het geheel als 'water' te bestemmen. Dit is overigens ook in overeenstemming met de Verordening ruimte Noord-Brabant fase 2.

Vergunningen

Aangezien er geen werkzaamheden uitgevoerd hoeven te worden, maar enkel de huidige status quo juridisch veranderd wordt, zijn er geen vergunningen van het waterschap of andere overheden nodig.

Grondverwerving

Het verkrijgen van eigendom van gronden kan normaal besproken slechts 2 doelen dienen:

1. Het mogelijk maken van aanlegwerkzaamheden.
2. Het ondersteunen van het beheer na aanleg.

In dit geval zijn er geen aanlegwerkzaamheden nodig en is er vanuit die optiek geen aanleiding gronden te verwerven. Voor het toekomstige beheer van de kering geldt dat het publiekrecht, in dit geval de Waterwet, de keur en de legger voldoende bescherming bieden om de kade in stand te houden. Het verkrijgen van het eigendom via het privaatrecht voegt daar niets aan toe. Zeker niet als rekening gehouden wordt met het principe van de 'tweewegenleer'. Samengevat is dat het principe dat een overheid voor het uitvoeren van zijn wettelijke taken in eerste instantie gebruik moet maken van overheidsrecht (publiekrecht) en pas in tweede instantie van het burgerlijke recht (privaatrecht)

Natuurtoets

In verband met het project 'KRW oevers en uiterwaarden West - Willemstad-Tonnekreek' van Rijkswaterstaat is een natuurtoets uitgevoerd. Die natuurtoets heeft betrekking op de mogelijke effecten van omvangrijke inrichtingsmaatregelen in de uiterwaarden. De uitkomst van die natuurtoets is dat er voor de uitvoering van dat project geen nadelige gevolgen zijn, eerdere positieve omdat de maatregelen gericht zijn op verbetering van de KRW- en daarmee ook Natura-2000-doelen. Aangezien dat maatregelenpakket veel ingrijpender is dan dit projectplan, kunnen de resultaten van die natuurtoets voor dit projectplan gelden. Immers, dit project heeft tot doel een bestaande situatie juridisch correct te regelen en heeft als zodanig geen directe gevolgen. Er worden geen werken uitgevoerd en er is dus geen verstoring. De vraag is in dit verband of dit projectplan de verbeteringen voor de Natura-2000-instandhoudingsdoelen die met het project 'KRW oevers en uiterwaarden West - Willemstad-Tonnekreek' worden nagestreefd, worden beperkt of tegenwerkt. Dit is echter niet het geval. Hoewel de varianten in dat project nog verder uitgewerkt moeten worden, is het

uitgangspunt in dat project immers ook om historische dijken te verbeteren en de invloeden op de primaire waterkering te beperken. Het instandhouden van de zomerkade als 'golfbreker' maakt onderdeel uit van het plan. Er kan dan ook gesteld worden dat dit projectplan geen belemmering geeft voor de uitvoering van het project 'KRW oevers en uiterwaarden West - Willemstad-Tonnekreek'. De natuurtoets die daar is uitgevoerd geeft ook inzicht voor dit projectplan. Er kan daarom geconcludeerd worden dat er geen nadelige effecten zijn voor de Natura2000-doelen of de Flora- en faunawet.

7. Rechtsbescherming

Het gebied waar dit projectplan betrekking op heeft is omvangrijk. Het varieert in breedte tussen gemiddeld 300 tot 400 meter breed en het gebied is ongeveer 5,8 kilometer lang. Hoewel het gebied waarin de kade ligt geheel in eigendom is van één eigenaar (Staatsbosbeheer), is het niet uitgesloten dat er andere belanghebbenden zijn. Dit pleit voor het toepassen van afdeling 3:4 van de Algemene wet bestuursrecht. Daarnaast geldt dat voor de herziening van de legger eveneens afdeling 3:4 van toepassing is en beide stukken gelijktijdig ter inzage gelegd kunnen worden. Het ligt dan ook voor de hand om ook voor het projectplan de uniforme voorbereidingsprocedure, afdeling 3:4 toe te passen. Het streven is daarbij om beide stukken gelijktijdig ter inzage te leggen, met dien verstande dat in de procedure wel eerst het projectplan definitief wordt vastgesteld en pas daarna de legger. Door beide stukken samen ter inzage te leggen, kunnen belanghebbenden wel beter zien hoe beide stukken met elkaar samenhangen. Lukt het echter om welke reden dan ook niet om beide stukken gelijktijdig ter inzage te leggen, dan volgt de legger op het projectplan.

Het toepassen van afdeling 3:4 Algemene wet bestuursrecht houdt concreet in dat het bestuur het projectplan en de legger eerst als ontwerpbesluit vaststellen. Vervolgens worden het ontwerp projectplan en de ontwerp legger beide ter inzage gelegd en kunnen er zienswijzen ingebracht worden. De zienswijzen worden door het bestuur van het waterschap meegenomen bij het definitief vaststellen van het projectplan en de legger. Daarbij kan het definitieve besluit naar aanleiding van de zienswijzen in meer of mindere mate nog aangepast worden. Nadat het projectplan en de legger zijn vastgesteld door het waterschap is tegen beide besluiten beroep mogelijk bij de rechtbank en daarna hoger beroep bij de Raad van State.